

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

498. Quale jus habeat Ecclesia, seu ejus Rectores in decimis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

marum feudum à Pontifice concessum esset alicui ejusque hæredibus & successoribus in perpetuum, causa decimarum agitari & cognosci à Judice seculari potest; eò quòd causa illa ob dictam concessionem perpetuam factam laicis jam desinat esse spiritualis, & sit temporalis, & tanquam temporalis transmittitur & alienatur inconsulto Ordinario. Castrop. ceterique AA. *ll. cit.* & plurimi alii, quos citat Barb. *loc. cit.* Posse quoque laicos adire Judices seculares, ut hi eos defendant, dum Ecclesia ab eis exigit decimas non solutas, eò quòd existimet, eos non habere privilegium vel præscriptionem, censet Covar. *cit. c. 35. num. 2.* Guttier. *præd. qq. l. 1. c. 14. num. 5.* quorum sententiam sane probabilem judicat Castrop. *num. 7.* eò quòd, dum solum tractatur, an privilegium habeant, vel præscripserint, an non, sit questio facti, non juris, cum habere privilegium, aut præscripsisse ad factum spectet, non ad jus. Secus tamen esse ait, si Ecclesia prætendat à laicis decimas; eò quòd judicet præscriptionem non esse legitimam, vel privilegium non esse validum; eò quòd jam non sit questio facti, sed juris, eaque de re spirituali, vel annexa spirituali.

4. Quartò in causa possessoria decimarum, seu dum controversia est de causa possessionis, seu de jure possidendi decimas, dum lis agitur contra laicum, is conveniendus est, & lis agitanda coram solo Judice Ecclesiastico juxta probabiliorum; eò quòd possessio sumpta non pro nuda detentione rei, sed pro jure possidendi seu detinendi in jure spirituali sit spiritualis. Pirh. *cit. nu. 163.* Castrop. *n. 8.* citans Covar. *ubi ante. n. 1.* Barb. remittens ad quamplurimos à se citatos, & pro probatione adducens, quòd possessio rei spiritualis licet sit merè temporalis & laicalis, judex tamen ecclesiasticus de sola possessione non minus cognoscat, quam de proprietate; cum qualitas spiritualis qualitatem temporalem absorbeat, & ad se trahat, pro hoc ipso citans Monachum, Covar. & c.

5. Quintò conductorem laicum decimarum ratione non soluti pretii conductionis conveniri posse tam coram Judice laico, quam ecclesiastico; eò quòd sit questio facti, tenent Fagund. *loc. cit. num. 11.* apud Castrop. *n. 9.* qui tamen ipse censet, necessariò conveniendum coram Judice laico; cum ista causa neque sit ecclesiastica de jure, neque de facto; dum neque est super jure decimandi, neque super decimis solvendis ab iis, qui eas debent; sed sit causa omnino profana & secularis, nimirum implere contractum, & promissis stare de solvendo pretio, quo decimæ conductæ. Quòd si tamen conductor in contractu conductionis se submittat Judici Ecclesiastico, poterit tunc coram illo conveniri, citatque pro se Covar. *cit. c. 35. n. 2.*

Questio 498. Veluti pro clausula materie decimarum, quale jus habeat Ecclesia, seu ejus Rectores in decimis?

1. **R**espondeo primò: Ecclesia non habet dominium perfectum, aut etiam propriè dictum & rigorosum, etiam pro indiviso decimarum seu fructuum decimarum, dum hi nondum à fundo, aut à reliquis fructibus sunt separati; quousque enim facta non est dicta separatio, sed durat adhuc ista permixtio, Ecclesia non habet jus plenum utendi aliquà parte illorum fructuum; cum non sit major ratio de una quam de altera parte, sed

omnes adhuc sint in bonis & dominio ejus, cujus sunt prædia, cum fructus sequantur dominium rei frugifera. Pirh. *num. 54.* citans Suar. *c. 36. n. 8.* Castrop. *d. unica. de decimis. p. 2. n. 3.*

2. Secundò habet tamen non solum jus personale, sed etiam reale in illa decima parte fructuum eo modo, seu quale jus habet usufructuarius in fructibus nondum collectis & perceptis, v.g. usufructuarius, cui legato relicta est pars decima fructuum alicujus hereditatis. Pirh. & Castrop. *l. cit.* & apud hunc Less. *de iust. c. 39. n. 15.* Fagund. *cit. c. 6. n. 4.* Suar. *cit. c. 36. n. 8.* Vocatur autem hoc dominium imperfectum jus utile, & in re, & non solum ad rem, cum Dominus fundi nequeat tales fructus in præjudicium usufructuarii alienare, potestque illos usufructuarius recipere, ad quemcunque deveniant; uti in præsentem potest Ecclesia decimam eorum partem recuperare sibi, etiam si non sint amplius in potestate parochiani; sed alterius, qui bonà fide titulo donationis, v.g. vel emptionis eos fructus possidet. AA. *idem.* Unde jam

3. Inferitur primò, iniquum possessorem debere parochiano tanquam eorum fructuum domino eos in integrum restituere, quia sunt ejus præcipuè ac principaliter; neque posse decimam detrahere, & reddere Ecclesiæ, nisi dum ei constaret, dominum directum negligentem esse, & non traditurum illam Ecclesiæ. Castrop. *num. 5.* ex Suar. ubi etiam subdit contra Fagund. *loc. cit. num. 9.* iniquo raptore non restituente fructus, parochianum, etiam dum non fuit in mora solvendi, & citra ejus culpam rapti sunt fructus, teneri adhuc restituere Ecclesiæ decimas; cum illa decimæ non essent Ecclesiæ propriè & perfectè, quousque separata à cumulo, & aliquo modo tradita Ecclesiæ; adeoque non Ecclesiæ, sed Domino pereant; hunc autem non teneri nec ex re accepta, nec ex injusta acceptione, sed ratione debiti contracti ex collectione fructuum, ut contingit in mutuo.

4. Inferitur secundò, ementem fructus indecimatatos bonà fide teneri reddere Ecclesiæ decimas, cum fructus indecimatati cum illo onere transeant; potest tamen agere contra venditorem, qui teneretur eum servare indemnem. Castrop. *num. 7.* cum D. Tho. *l. cit.* & Less. *n. 13.* Fagund. *cit. c. 6. n. 2.* Suar. *c. 36. num. 13. & c.*

5. Inferitur tertio, Ecclesiam adhuc habere jus contra venditorem decimarum ratione debiti, quòd ille contraxit propter collectionem fructuum, solvendi decimas, etsi vendens explicasset, fructus non esse decimatatos, & emptor hoc onus in se suscepisset; eò quòd sine consensu Ecclesiæ fructus alienavit, & alteri obligationem solvendi imposuit, Item contra ipsum emptorem, tum ob injustam acceptionem, tum ob rem acceptam, quæ est Ecclesiæ quo ad decimam partem. Castrop. ex Suar. & Less. & Bonacin. *d. ult. de præcep. Eccles. q. 5. p. 3. num. 10.*

6. Inferitur quartò, devastantem injustè aliorum segetes, impediendam à pitatione, non teneri restituere decimam illorum partem Ecclesiæ (etsi contrarium teneat Fagund. *cit. c. 6. n. 8.*) quia Ecclesiæ solum debentur decimæ de fructibus collectis non colligendis. Castrop. *n. 9.* citans Less. Covar. Molin. & c. addensque non teneri ad hoc, qui in metendis segetibus, in conservandis pecoribus recenter natis incurius & negligens fuit; cum non teneatur, nec ratione rei acceptæ, quæ nulla est, nec ratione injustæ acceptionis, cum non commiserit injusti-

injustitiam adversus Ecclesiam, utpote cui non debebantur fructus nisi collecti, nec ratione debiti contracti ratione collectorum fructuum, utpote quos neglexit colligere. Posse tamen Ecclesiam compellere dominum, ut fructus debite colligat, fundumque colat, quod si noluerit, posse eam constituere colonum.

7. Denique postquam fructus decimales à reliquis fructibus sunt separati & designati, eorum dominium directum & utile spectare ad Ecclesiam, etiam si actualis traditio, sive realis apprehensio nondum sit secuta, tradit Pirh. n. 155. juxta *l. ut inter. & l. ult. c. de SS. Ecclesiis.* ubi dicitur, quod dominium rerum Ecclesiis, vel aliis locis piis venditarum, donatarum, vel alio hujusmodi titulo debitarum, statim etiam ante traditionem ipsis acquiratur ob speciale privilegium. vide Gl. in *c. ex moderamine.* Laym. *Theol. moral. l. 3, tr. 1. c. 5. n. 8.*

Questio 499. Quid sint primitia, & quo jure debita?

1. **R**espondeo: primitia, ut in praesente accipiuntur, sunt primi fructus (intellige tempore, non bonitate, id est optimi. Pirh. n. 169.) agrorum, vinearum, hororum, arborum (cum in animalibus dicuntur primogenita) immediate oblata Deo in gratiarum actionem pro fructibus terrae, & in recognitionem illius tanquam summi benefactoris, quamvis deum cedant in usus & alimenta Sacerdotum & ministrorum Ecclesiae; cum interim decimae sint certa pars fructuum, & immediate dantur ministris Ecclesiae tanquam stipendium ob

spiritualia ministeria, & mediate in recognitionem supremi domini divini. Castrop. *l. cit. p. 16. num. 1.* Pirh. *loc. cit.* & apud hunc Less. *cit. c. 39. num. 30.* Azor. *p. 1. l. 7. c. 27. q. 6.*

2. Respondeo ad secundum: nullum est praecipuum juris naturalis, obligans ad colendum Deum per oblationem primitiarum, cum is aliis modis & oblationibus coli possit, & exhiberi erga illum gratitudo. Pirh. *num. 7.* Suar. *c. 8. num. 4.* Azor. *loc. cit. q. 5.* Less. *num. 31.* Olim in Lege veteri debebantur jure divino positivo, ut constat ex *c. 18. Numeror. & 33. Exod. & Malach. 3.* In Lege nova vi praecipui merè humani debebantur olim Sacerdotibus & ministris Ecclesiae. Argumento *c. preter. d. 32. c. revertimini. 16. q. 1. & c. decimis. 16. q. 1.* apud Pirh. *num. 172.* & Castrop. *loc. cit. n. 2.* Ita tamen, ut semper liberum fuerit, in qua quantitate dare vellent. Less. *num. 23.* Azor. *q. 4.* Hodie verò obligatio solvendi primitias in plerisque locis per consuetudinem seu contrariam consuetudinem est abolita. Suar. *loc. cit. num. 16.* Pirh. & Castrop. *ll. cit.* De cetero, spectato jure communi, ubi adhuc solvi debent, debentur illi parochiae, in qua sita sunt praedia; sunt enim, uti & decimae onus reale praediorum, non personale, adeoque & solvenda à Clericis.

Vide Barbof. *de off. parochi.*

c. 27. n. 8. & 9.

* * * *

* *

